N°. 560.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

WOENSDAG 14 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

De afschaffing van den accijns op het gemaal (1).

II.

Het hoofdbeginsel, dat tot grondslag strekt van het geheele wetsontwerp: *afschaffing van den accijns op het gemaal*, wordt door ons met warmte ondersteund. Wij hebben, niet enkel in ons eerste artikel, maar reeds zoo dikwerf de redenen van deze ondersteuning ontwikkeld en de voordeelen, welke aan zoodanige afschaffing verbonden zijn, dat wij het overbodig achten daaromtrent in eenige herhaling te treden.

Hetgeen wij, ter beoordeeling van het ingediend wetsvoorstel, te onderzoeken hebben, komt dus eenvoudig daarop neder, of de *toepassing* van het beginsel het gevolg zal hebben dat men er zich van voorstelt, en of het aequivalent goed gekozen is, en zoo ja, of de wijze waarop dat zal worden geheven, volgens goede regels zal gesehieden.

Wanneer men in het eerste artikel van het wetsontwerp met zoo vele woorden leest: „De rijks-accijns op het gemaal wordt met den 1sten Januarij 1856 *afgeschaft*": alligt zou men het denkbeeld kunnen opvatten, dat voorgesteld wordt om met 1 Januarij 1856 den accijns op het gemaal *uit de rij onzer belastingen* [illegible] *verdwijnen*. Dat zal wel inderdaad zoo zijn, in zoover *het Rijk* dezen accijns dan niet meer heffen zal, maar men behoort zich hier te stellen op het standpunt van den belastingschuldige en dan leert een naauwkeurig onderzoek van 't wetsontwerp, dat voor dien belastingschuldige hoogstwaarschijnlijk de accijns op het gemaal zal blijven bestaan, zoodat hij ook *na* Januarij 1856, en alsdan onder nog bezwarender bepalingen en formaliteiten dan vroeger, het bedrag van dien accijns zal moeten opbrengen.

Hoedanig toch is de gang van denkbeelden der Regering, in het wetsontwerp ontwikkeld?

De rijks-accijns wordt afgeschaft. Tot dekking van het daardoor ontstaande te kort wordt, tot een bedrag van anderhalf-millioen guldens, een hoofdelijke omslag geheven, waarvan de aandeelen voor elke provincie bij de wet bepaald worden. De wet verpligt evenwel het Rijk niet, om zelf, direct, dezen hoofdelijken omslag te heffen. Integendeel, bij art. 6 van het ontwerp wordt aan de gemeente vrijgelaten, om haren aanslag geheel of gedeeltelijk uit hare inkomsten aan het Rijk te kwijten: waartegen, bij art. 22, aan de gemeente het regt wordt toegekend, om, „onverminderd hare bevoegdheid tot het heffen eener plaatselijke belasting op het gemaal van tarwe, spelt en rogge", tot dekking der paatselijke uitgaven de opcenten op den hoofdelijken omslag tot 100 te brengen. Hoedanig zal nu hoogst vermoedelijk, in verreweg de meeste gemeenten van ons Vaderland, de werking zijn van deze verschillende, evenwel in naauw verband tot elkander staande bepalingen?

Door de afschaffing van den *rijks-accijns* op het gemaal, vervalt de bevoegdheid der gemeenten, om, volgens al. 4 van art. 240 der gemeentewet, *opcenten* te heffen op de hoofdsom; want waar geen hoofdsom meer gevorderd wordt, kunnen opcenten niet meer geheven worden. De opcenten, die derhalve thans op den rijks-accijns in de gemeenten worden geheven, verdwijnen tegelijk met den accijns zelven; en tot zoo ver strekt het om het beginsel der afschaffing op zoodanige wijze toe te passen, dat daarvan het meest heilrijke gevolg zou kunnen verwacht worden. Maar.... de 6e al. van art. 240 geeft aan de gemeente de bevoegdheid, om eigen, plaatselijke belastingen te heffen „*op voorwerpen van verbruik*"; en op hetzelfde oogenblik, dat de gemeente-opcenten zullen verdwijnen met den rijks-accijns, zal de gemeente-belasting op rogge, spelt en tarwe als „voorwerpen van verbruik" te voorschijn treden. De meeste gemeenten zullen gebruik maken van het bepaalde in art. 6 van 't wetsontwerp: dat is, zij zullen aan het Rijk uitbetalen het bedrag van den aanslag in den hoofdelijken omslag en dat bedrag, als gemeente-belasting op het gemaal, op de ingezetenen verhalen. De bevoegdheid om zoodanige belasting te heffen wordt niet slechts erkend door de 6e al. van art. 240 der gemeentewet, wordt niet slechts uitdrukkelijk herinnerd bij art. 22 van het aanhangige wetsvoorstel, maar vindt ook grooten steun in art. 249 van de gemeentewet, waar „het verbruik van *zout*, *zeep*, *aardappelen*, *varkensvleesch* en *schapenvleesch*" verklaard wordt door de gemeente niet belastbaar te zijn, zoodat tarwe, spelt en rogge onder deze uitzondering niet zijn begrepen. Het is derhalve boven allen twijfel verheven, dat, zoodra de gemeenten niet meer kunnen heffen *opcenten* op eene Rijksbelasting, die *vervalt*, zij de bevoegdheid hebben, om de Rijksbelasting als het ware *over te nemen* onder den naam van *gemeente-belasting*.

Bovendien: de invoering van zoodanige gemeentebelasting op het gemaal kan alsdan geschieden tot eene hoogte, die alleen in het goeddunken van den Gemeenteraad hare grenzen zal hebben. Art. 250 van de Gemeentewet bevat beperkingen, waaraan de gemeentebelasting op het verbruik van voorwerpen, *aan Rijksaccijns onderhevig*, zijn onderworpen. Volgens dat art. mag het verbruik van zoodanige voorwerpen, en dan nog onder zekere voorwaarden, uiterlijk met anderhalf maal het bedrag van den *Rijksaccijns* belast worden. Zoodra, evenwel, de Rijksaccijns op het gemaal is afgeschaft, vallen ook weg de *gemeente-opcenten*, waardoor, als een tweede natuurlijk gevolg, art. 250 van de Gemeentewet feitelijk wordt vernietigd; want dit art. beperkt slechts het belasten door *opcenten*, die niet meer geheven kunnen worden, en bepaalt *niets* ten aanzien van de grenzen, binnen welke eene eigen belasting op het gemaal zal moeten blijven.

Hetzij dus de gemeenten den aanslag in den hoofdelijken omslag aan het Rijk uitbetalen en het bedrag daarvan, door eene eigene belasting, op de ingezetenen verhalen; hetzij de gemeenten dat niet doen en den hoofdelijken omslag als Rijks-directe belasting laten bestaan: steeds en in ieder geval vervallen de heilzame beperkingen van art. 250 der Gemeentewet en verkrijgen de gemeenten de bevoegdheid, om niet slechts eene *belasting op het gemaal* als gemeente-heffing vast te stellen, maar ook om dat te doen tot eene hoogte, die door geenerlei wettelijk voorschrift, binnen geenerlei grens wordt beperkt.

Daarbij komt nog, dat een eigen gemeente-belasting, geheven op het gemaal, den verbruiker, den bakker, den molenaar en den handelaar aan nog moeijelijker en nog meer belemmerende bepalingen en formaliteiten zal onderwerpen, dan tot dusver met de heffing van den *rijks-accijns* het geval was; omdat de grenzen, waar binnen de belasting werken zal, zoo veel enger zullen zijn. Die belemmeringen en formaliteiten nemen aanzienlijk toe, wanneer men bedenkt, dat, bij de heffing van eene eigene gemeente-belasting op het gemaal, art. 247 van de Gemeentewet moet worden in acht genomen, waarbij bepaald wordt: „dat „plaatselijke belastingen op voorwerpen van verbruik, „zoo veel mogelijk, *alleen het werkelijk gebruik binnen* „*de gemeente* treffen." Uit die bepaling toch vloeit de verpligting voort, om de plaatselijke belasting, die betaald of waarvoor crediet verleend is, in geval van uitvoer naar elders, terug te geven of af te schrijven.

Het natuurlijk gevolg van een en ander zal derhalve zijn:

dat de *Rijks-accijns* op het gemaal zal zijn afgeschaft;

dat de schatkist daardoor een verlies van vier en een half millioen zal lijden;

dat eene nieuwe rijks-belasting: *een hoofdelijke omslag*, daarvoor in de plaats zal treden.

dat, evenwel, de rijks-accijns op het gemaal zal blijven bestaan voor de ingezetenen onder den naam van *gemeente-belasting*,

en dat de ingezetene, in stede van *verligting* te erlangen, door nog grooter moeijelijkheden belemmerd, in engere formaliteiten bekneld zal worden.

Zooals het voorstel is liggende, zal dus de afschaffing van den accijns op het gemaal meer schaden dan *baten*; en heeft het allen schijn, alsof men de hatelijke heffing van den accijns eigenlijk slechts van het Rijk op de gemeente heeft willen schuiven, zonder daarom den accijns zelven weg te nemen.

Wanneer de Regering inderdaad ernstig voornemens is, om den gemaal-accijns *af te schaffen* — en in ons eerste artikel stelden wij op den voorgrond, dat wij het voorstel als een *eerlijk* voorstel beschouwen — dan bevreemdt het ons, dat niet de eenvoudige regels aan de hand zijn gegeven, door welke de afschaffing het gewenschte doel bereiken zal.

Zij zijn de volgende:

De hoofdelijke omslag worde *door het Rijk*, als eene directe belasting geheven, zonder aan de gemeente de bevoegdheid toe te kennen, haren aanslag af te koopen en 't bedrag daarvan door eigen, plaatselijke heffingen te vinden.

Men brenge voorts in de wet eene gelijksoortige bepaling, als gevonden wordt in het alsdan vervallen art. 250 der Gemeentewet, namelijk: dat de rogge in geen geval hooger dan met 60 cents per 100 pond — (gelijk staande met de hoofdsom van den tegenwoordigen rijks-accijns) — de tarwe, in de bij genoemd art. 250 omschreven gevallen, met *f* 2 per 100 pond — (gelijk aan de tegenwoordige hoofdsom) — en niet hooger dan *f* 3 per 100 pond (gelijk aan het 1½ maal bedrag van den rijks-accijns) mag belast worden.

Veel verkieselijker zouden wij het, bovendien, achten, indien, ten einde de mindere klassen *inderdaad* en *merkbaar* gebaat worden, even als art. 249 der gemeentewet doet ten aanzien van zout, zeep, aardappelen, varkens- en schapenvleesch, bepaald werd, dat het verbruik van *de rogge* in geen geval door de gemeente wordt belast.

Dan zou de gemeente-wetgever binnen bepaalde grenzen worden gehouden; de mindere man zou, door geheele vrijstelling van rogge, aanmerkelijk gebaat worden; de burger zou het bedrag van den rijks-accijns winnen, en de gemeente zou in de heffing van *f* 2 à *f* 3 per 100 pond op de tarwe, gevoegd bij de 100 opcenten op den hoofdelijken omslag van het rijk ruimschoots de middelen vinden, om in hare behoeften te voorzien.

Eindelijk is het onze meening, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal, even goed op 1 Julij e. k. als op 1 Januarij kan geschieden. De redenen, die de Regering heeft opgegeven voor de bepaling van dien verren termijn, zijn ons toegeschenen niet gegrond te zijn; en 't is ons voorgekomen, dat de moeijelijkheden, om de afschaffing met 1 Julij vast te stellen, gansch niet onoverkomelijk zijn.

Over het aequivalent in een volgend artikel.

Ofschoon de heer J. B. zijne *volkomene tevredenheid* heeft betuigd omtrent de keuze der te ontlasten objecten, — gemaal-accijns en tonnegeld, — meent hij desniettemin veel te moeten afdingen op de redenen, die voor de afschaffing op het gemaal gezegd worden te pleiten. Wat wel eens gezegd, maar even dikwijls volkomen wederlegd is, wordt ook nu herhaald.

„De opheffing zal, wat de broodprijzen betreft, den „verbruiker minder baten, dan velen zich schijnen voor te stellen." Wij gelooven, dat *drie centen* op één Ned. pond brood een niet zoo verwerpelijk voordeel is, als men nagaat, hoezeer voor een talrijk huisgezin, eene rijzing van den prijs van het brood tot dit bedrag, uitermate knelt.

Maar curicus is de daarop volgende zinsnede:

„Het bezwaar der formalieteiten — een bezwaar dat, in vergelijking, zeer weinigen treft, wordt onredelijk overdreven. Hij, „die brood van zijn eigen graan wil eten, is aan zoovele voorwaarden onderworpen, dat er ééne enkele voorwaarde, door „de wet aan toegevoegd, van vrij wat minder belang door wordt. „Hij moet zijn graan binnenhalen, dorschen en laten malen;

(1) Zie *Grondwet* No. 549.

„nu nog het biljet bij den ontvanger, werd daar eene premie „mêe verdiend: hij zou met lust aan die voorwaarde voldoen; „thans is het *bezwaar* enkel gelegen in de betaling van het regt.„

Enkel in de betaling van het regt?

Zoo ergens dan is hier de spreuk van dadelijke toepassing: „tijd is geld.„

Het binnenhalen en dorschen van het graan, wordt hem reeds vergoed in de waarde van het graan, 't zij bij verkoop, 't zij bij eigen gebruik. Het *laten* malen is nu verpligtend; bij afschaffing van den accijns staat het hem vrij *zelf* zijn graan te breken; maar in het maalloon begrijpt de molenaar nu ook de vergoeding voor last, moeite en buitengewone zorg, waartoe de accijnswet hem verpligt, gelijk in het bakloon de bakker ook dat in rekening brengt. Het spreekt van zelf, dat met lust de premie zou worden verdiend, zoo deze werd uitgeloofd, om het biljet bij den ontvanger te halen; want.... *tijd is geld*, en de dienst, die men zou verleenen, werd alsdan beloond. En zou nu de betaling van het regt zulk een gering bezwaar zijn? Wij gelooven dat hij die daarop een toestemmend antwoord gaf, eene geringe kennis van den toestand der plattelandbewoners zou verraden.

En al wat nu hij, die brood van zijn eigen graan wil eten, zelf verrigt, wordt door den bakker bij de berekening van den broodprijs niet vergeten, gelijk ook, bij de bepaling der grondslagen voor de officiële broodzetting, waar die bestond, zulke vergoedingen in aanmerking werden genomen.

De bezwaren evenwel van den heer J. B. liggen dieper. Wij zwijgen van de ongegronde verwachting van te korten door misrekeningen; maar hechten aan het bezwaar tegen de heffing bij hoofdelijken omslag. „De invoering van zulk eene belasting noemt hij „eene revolutie in het beginsel van ons belastingstelsel „Het zou ons niet moeijelijk vallen, aan te toonen, „dat zulk een streven naar billijkheid en evenredigheid „in plaats van providentieel, ten eene male anti-pro„videntieel is. Gij moogt en gij kunt geen ander ob„ject belasten dan een zoodanig, dat gij kennen kunt. „Het andere beginsel brengt ons tot het equiteits-fa„natisme met de verwoesting van de personele vrijheid „en alle verdere schroomelijke gevolgen.„

Wij moeten voor dit oogenblik ons bepalen bij de volgende opmerkingen van een man voor wien de heer J. B. stellig veel crediet heeft.

„Wij leven in een tijd van openbaarheid. Niemand onzer schuwt „het licht. Hij, die in dezen Staat onbekend wenscht te zijn, „en in stilte, in het duister te handelen, heeft naar mijn inzien, „bedoelingen niet overeenkomende met den geest van onzen tijd „en van onzen Staat. Dat moet dus niet worden bevorderd. Ten „opzigte van de individuen is alles openbaar. Onze geboorte „wordt aangeteekend. Gedurende onze minderjarigheid zijn wij „de voorwerpen der bijzondere zorg en bescherming van het „openbaar Ministerie. Als de jaren komen, waarin wij bekwaam „zijn de wapenen te dragen, worden wij opgeschreven tot de „krijgsdienst. Wanneer de ouderdom voor de schutterij gevorderd „daar is, worden wij niet vergeten. Onze meerderjarigheid is „bekend. Ons huwelijk wordt aangeteekend. Van kinderen, die „wij verwerven wordt boek gehouden, wanneer wij een bedrijf „kiezen, wordt het bekend. Van al onze handelingen wordt „register gehouden, onze koop- en verkoop- huur- en verhuur„contracten, de schenkingen, in één woord al de overeenkomsten, „die wij aangaan, worden geregistreerd. *Ons vermogen wordt „voet voor voet nagegaan. Men ziet welken staat wij voeren.* In „ons huis is schier alles bekend of kan nagezien worden. Onze „dienstboden zijn zelfs bij namen aan den Minister van Finantien „bekend. Die onze woonplaats deelen of bij ons verblijf houden, „ook maar voor een tijd, moeten opgegeven worden. Wanneer „wij verhuizen of wanneer zij, die bij ons inwonen, zich elders be„geven, moet alles opgeschreven worden. *Wij leven, ik herhaal „het, in het openbaar.* En wanneer de Minister van Justitie „niets beters te doen had, zou hij, indien hij zich daartoe weinig „moeite wilde geven, onze levensgeschiedenis kunnen beschrijven „en met behulp van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en „Finantien, alle bijzonderheden daartoe verlangd, opzamelen en „bijeenbrengen. *Hij zou er bij kunnen voegen een vermoedelijken „staat van onze nalatenschap.* Dit is alles ten opzigte van de „individuen bekend.„

Het komt ons voor, dat de heer DE KEMPENAER, aan wien wij deze schildering van de werking der openbaarheid ontleenen, den heer J. B. bestrijden moet, als deze de invoering van een hoofdelijken omslag eene belasting noemt op zaken, die men niet kent. Waar, gelijk de heer DE KEMPENAER betoogt, zelfs de vermoedelijke staat van onze nalatenschap kan worden opgegeven, daar, meenen wij, kan ook de meer of min juiste maatstaf tot de heffing van een hoofdelijken omslag niet onbekend zijn.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er is heden gebrek, groot gebrek aan berigten. Noch uit het Oosten, noch uit Duitschland, Frankrijk, Italie of Zwitserland. Niets van eenige belangrijkheid is heden te vermelden.

Bij gebrek aan ernstige berigten, zijn te Parijs allerlei geruchten in omloop. De berigtgevers verkeeren overigens in ware optimisme.

De generaal Wedell, zou gisteren morgen te Parijs aangekomen, en het Pruissisch-Oostenrijksch verdrag medegebragt hebben, geteekend, geparapheerd, en gereed om ten uitvoer gebragt te worden.

De officiële opening der konferentien zou plaats gehad hebben en de plenipotentiarissen waren tot volkomen overeenstemming geraakt. Het is niet ongepast hierbij te herinneren, dat prins Gortschakoff, die dadelijk door den telegraaf onderrigt werd van de hernieuwing zijner volmagt, de officiële stukken eerst den 10en ontvangen heeft, zoodat de officiële zamenkomst eerst Zondag jl. heeft kunnen plaats hebben. Deze stukken zijn hem overhandigd door baron Lieven, die belast is met de taak om aan het hof van Oostenrijk officiële mededeeling te doen van het overlijden van Keizer Nicolaas en de troonsbestijging van Alexander II.

De heer von Bruck is bepaaldelijk benoemd tot minister van finantien.

Men verneemt, dat de heer Karel Rothschild te Napels zou zijn overleden.

Te Londen is een gerucht in omloop, volgens hetwelk in de Krim een nieuw treffen zou hebben plaats gehad, waarbij generaal Osten-Sacken eene wonde zou bekomen hebben, en het voordeel aan de zijde der Russische troepen zou zijn, hoewel men aangaande de algemeene uitslag van den aanval onzeker is.

Keizer Napoleon zou van zijn reisplan naar de Krim bepaald afgezien hebben.

Wat wij hierboven zeiden toont aan hoe men over al deze geruchten moet denken. Onzekerheid over het Pruissisch-Westersch verdrag; *idem* nopens het reisplan van den Keizer der Franschen; *idem* over de opening der conferentien en *idem* over de uitkomst daarvan; in een woord niets meer zekers dan in de laatste dagen.

Men meldt, dat prins Gortschakoff wel zou uitgenoodigd zijn om de voorloopige zamenkomst der plenipotentiarissen, den 7en te Weenen plaats gehad, bij te wonen. Doch hij zoowel als de heer Titoff hebben zich niet daarheen begeven, ten eerste omdat zij hunne officiële volmagten nog niet ontvangen hadden en ten andere, omdat de te behandelen onderwerpen slechts voor de plenipotentiarissen der Westersche mogendheden van eenig belang waren, die zich vooraf omtrent verscheidene punten hadden te verstaan. De conferentie heeft dus slechts tusschen deze laatsten plaats gehad, zonder dat de Russische plenipotentiarissen daaraan deel namen.

De heer H. de Brouckere is eergister bij Koning Leopold op het kasteel te Laeken ontvangen.

De heer de Brouckere heeft bij zijn verzoek om ontslag blijven persisteren. Andere staatsmannen zullen bij den Koning ontboden worden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 13 MAART.

In deze zitting heeft de heer VAN BOSSE het woord gevraagd en doen opmerken, dat eerlang in de afdeelingen zal worden onderzocht het ontwerp van wet nopens het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen. Bij het nazien der stukken is het hem gebleken, dat de verordeningen omtrent de comptabiliteit in Indie niet zijn overgelegd. Hij geeft dus in overweging, om bij de overgelegde stukken nog te voegen een afschrift of afdruk van de bestaande reglementaire bepalingen nopens de comptabiliteit in Indie, en vooral de bepalingen, omtrent de afrekening tusschen het Departement van Koloniën en de Nederlandsche Handelmaatschappij. Zoo een en ander in het *Indisch Staatsblad* staan mogt, dan stelt hij voor den Minister uit te noodigen daarvan eene opgave te doen.

De MIN. VAN KOLONIËN zegt, dat hij reeds zijdelings van eene gelijke opmerking onderrigt was. Hij heeft zich beijverd, om te doen nagaan wat nog, behalve in het *Indisch Staatsblad*, zou kunnen medegedeeld worden, dat tot nut bij het onderzoek zou kunnen strekken. Hij hoopt dan ook in korten tijd aan de Kamer eene toelichtende Nota te kunnen doen aanbieden in den geest als door den vorigen Spr. is bedoeld.

De heer VAN BOSSE antwoordt, dat, daar zijne bedoeling bereikt is, hij, onder dankbetuiging voor de bereidwilligheid des Ministers, zijn voorstel intrekt.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de ontwerpen tot regeling van de koperen pasmunt, en nadere aanwijzing der Middelen tot regeling van het Muntwezen in Ned. Indie.

De heer SLOET TOT OLDHUIS herinnert, dat dit ontwerp twee deelen bevat; het eerste heeft de strekking tot invoering eener zwaardere koperen munt en het tweede heeft ten doel eene vertraging in de uitvoering der maatregelen tot herstel van het Indisch muntwezen. Hoe gaarne hij ook wenscht mede te werken tot herstel van het Indisch Muntwezen, moet hij toch bekennen, dat de invoering der stukken van 2½ cent bij hem een onoverkomelijk bezwaar oplevert. De ondervinding heeft geleerd, dat het gebruik van groote koperen muntstukken zeer lastig is. Langzamerhand is men daarvan teruggekomen. Naar hij meent, bestaan die groote koperen muntstukken alleen in Rusland, welk land men toch niet als model voor het Muntwezen zal willen beschouwen. Er is nog eene omstandigheid, die niet over het hoofd moet worden gezien. In Indië is minder dan elders, de koperen munt eene zuivere pasmunt, want de kobangs of grooteren stukken worden door den Javaan tot huisraad versmolten.

Wat zal nu het gevolg van nog grootere stukken zijn? Dit, dat er telkens koper zal moeten worden aangevoerd. Wijders vreest hij, dat deze muntstukken aanleiding zu-len kunnen geven tot bedrog op den Javaan gepleegd. Chinezen laten nu reeds de fractien bij de maten en wigten ten nadeele van den Javaan komen. Wat zal dan zijn bij zoo veelvuldige transactien, als met geld plaats hebben? Hij vindt zijne meening versterkt door een opstel in de „Indier„, waarin op die knoeijerijen wordt gewezen en tevens de nadeelen voor den Javaan aangetoond. Spr. heeft ook bezwaar tegen de verlenging van den termijn tot uitvoering van het herstel van het Muntwezen. Hij hoopt, dat die termijn nog bij amendement zal kunnen worden verkort. Zulke maatregelen moeten met grooten spoed worden uitgevoerd, vooral als men koperen munt wil inwisselen, en in aanmerking nemen de groote fluctuatien in de prijzen van het koper bij voortgaande en toenemende ontginning van koper.

De heer V. GOLTSTEIN geeft te kennen, dat de beide ontwerpen in een naauw verband tot elkander staan. Hunne strekking is uitvoering te geven aan de wet van 1 Mei 1854. Naar zijn oordeel is de verlengde termijn het meest gewigtig punt; want de toevoeging van het stuk van 2½ cent acht hij van minder belang, maar dit punt zal bij de behandeling der artikelen nader ter sprake komen. De hoofdvraag is, of bij deze ontwerpen voldoende bepalingen worden vastgesteld, ter uitvoering van de wet tot herstel van het Indisch muntwezen. Die wet zelve heeft in der tijd zijne goedkeuring niet weggedragen, omdat zij zijns bedunkens te kostbaar was, en te weinig waarborg voor een goed herstel aanbood. Hij betwijfelt het, of het daarmede beoogde doel zal worden bereikt, vooral omdat het plan der Regering niet behoorlijk is omschreven. De vraag is dus: welk is het plan der Regering, om die zaak tot stand te brengen? Gaat hij nu de bekend geworden stukken na, onder anderen het verslag nopens de uitvoering der wet van 1 Mei, welk stuk bij de behandeling van deze ontwerpen in de afdeelingen nog niet was rondgedeeld, dan komt hij tot de slotsom, dat het plan niet behoorlijk ontwikkeld is en nog ten deele in het duister schuilt. Voor zoover het bekend is, kan het worden nagegaan. Spr. omschrijft het plan en somt de bezwaren op, die zeer bij hem wegen.

Zij betreffen vooral de vertraging, welke men de zaak nu wil laten ondergaan. Het gansche plan van de wet van 1 Mei berust immers op de verhouding tusschen het koper en het zilver. Wie waarborgt, dat bij het einde van den termijn die verhouding, welke den grondslag der berekening uitmaakt, niet weder verbroken zijn zal. Hij wil dus den meest mogelijken spoed in de uitvoering, in stede van vertraging verkrijgen. Hij verlangt, dat inmiddels worde overgegaan zoowel tot inwisseling der koperen duiten, als tot inwisseling van recepissen tegen zilveren standpenningen. Er bestaat bij hem dus twijfel of de voordragt strekken kan tot bevordering van de behoorlijke uitvoering der wet van 1 Mei 1854 en hij wenscht mitsdien opheldering te erlangen nopens het plan der Regering.

De heer VAN BOSSE herinnert dat hij in der tijd tegen de wet gestemd heeft, niettegenstaande de Minister zich vereenigd had met een door hem voorgedragen amendement. Hij brengt zijne gronden tegen dat toenmalige ontwerp in het geheugen terug. Zij betreffen vooral de hoofdzaak, de wijze van regeling. Wat nu de tegenwoordige ontwerpen aangaat, moet hij opmerken, dat ook hem, evenmin als den vorigen Spr., het plan voldoet, zoo als het uiteengezet is in het verslag nopens de uitvoering der wet van 1 Mei. Hij vestigt de aandacht daarop, dat men, bij de behandeling der wet van 1 Mei een schok wilde voorkomen, en dat men toen heeft verklaard de maatregelen langzamerhand in werking te brengen.

En wat blijkt er nu uit bedoeld verslag? Toen de wet van 1 Mei op Java uitvoerbaar was, heeft men wel is waar zilver naar Java gezonden, maar met den last aan den Gouv. Gen. om er geen gebruik van te maken. Men heeft dus eigenlijk niets gedaan. Wat kan, vraagt hij, de Regering hebben weerhouden, een aanvang te maken met de inwisseling der recepissen? Dit nu geeft hem geen al te groot vertrouwen in de plannen der Regering. Ook de tegenwoordige ontwerpen komen hem weinig bevredigend en niet genoegzaam toegelicht voor. Hij wijst bijv. op het verschil tusschen het aangevoerde in het vorig jaar en nu, zoowel omtrent het bedrag der koperen pasmunt, als aangaande het niet aanmunten te Soerabaija, zooals toen in het ontwerp was. Geen van beide dier hoofdveranderingen is behoorlijk toegelicht, niettegenstaande, vooral het laatste (de meerdere wenschelijkheid om in Europa te doen munten) voor grondige berekening nopens het verschil in kosten vatbaar is.

Het geldt overigens bij deze wet eene vermeerdering van uitgaaf van 4 millioen, waarover hij, niet zoo ligt heen kan stappen. — Nadat hij vooral gewezen heeft op eene zinsnede, in het meergenoemd verslag voorkomende ten aanzien van het Muntcollegie waaruit, naar zijne meening blijkt, dat de Regering zich te veel aan dat collegie onderwerpt, terwijl hij Spr. daarentegen van oordeel is, dat het Muntcollegie aan den Minister van Finantien moet gehoorzamen, — resumeert hij de door hem ontwikkelde bezwaren. Hij verlangt meer waarborgen en meer toelichting alvorens zoo veel geld in te willigen. Zoo hij geene toelicht mogt verkrijgen, dan tot nu toe het geval is, zou hij tegen de voordragten stemmen.

De heer ROCHUSSEN aarzelt geen oogenblik, om zijne goedkeuring te hechten aan de beide voorgedragen wetten, want zij strekken om te voldoen aan het voorschrift van de Indische muntwet, waarbij bepaald wordt dat ... wigt geregeld en de uitgifte van de koperen pasmunt bij de wet bepaald moet worden. Hij ziet geene tegenstrijdigheid in de handelingen en de woorden des Min...

loniën; en om dit te betoogen werpt Spr. een terugblik op de geschiedenis van het Indische Muntwezen, van af de plannen door hem zelven in der tijd als Gouv.-Generaal omtrent dit onderwerp voorgesteld. Spr. acht voorts eene spoedige aanmunting van het kopergeld zeer noodzakelijk en meent, dat dit alleen te bereiken is door die aanmunting in Nederland te doen plaats hebben; want de kopermunt te Soerabaja bestaat niet meer; zij was ingerigt tot eene gevangenis. Het etablissement te Tawang Sari bestond evenmin; want de waterkracht, waardoor 't in werking was gebragt, was gebruikt om een groot district van water te voorzien. Spr. beweert tevens, dat in Indie evenzeer het personeel ontbreekt. Goedkooper zou de aanmunting in Indië bovendien niet zijn. De vroegere aanmunting op Sourabaja kostte 46 c. het nederl. pond, hetgeen dan nu beloopen zou tot 93 c. het pond, waarbij nog gevoegd moeten worden de kosten van assurantie enz. Hier te lande zou de aanmunting stellig niet meer kosten. — Wat betreft de opmerking van den Hr. van Bosse, Spr. kan niet aannemen, dat deze wet zou leiden tot eene meerdere uitgaaf van 4 millioen guldens. Aangaande de ophooping van het zilver in Ned. Indië Spr. keurt het gehouden gedrag des Ministers goed.

De heer VAN HOËVELL zegt dat ook bij hem den twijfel bestaat, of hij op nieuw 4 millioen ter beschikking van den Minister van Koloniën zal stellen. Die twijfel is gegrond op dezelfde redenen als door de heeren van Bosse en van Goltstein opgegeven, en ook op de weifelachtigheid des Ministers in deze gewigtige aangelegenheid betoond. Wel heeft de heer Rochussen dien indruk trachten weg te nemen, maar het betoog zelf leverde een bewijs te meer voor die weifelachtigheid; want uit dat historisch overzigt bleek, dat de Minister achtervolgens op alle punten veranderd is en van eenmaal opgevatte opinien is teruggekomen. Er wordt nu voorgesteld om de duiten van Java hier te lande in centen te herscheppen. Als Spr. de geschiedenis dier duiten nagaat, dan zal men zien welke groote reizen die duiten reeds gedaan hebben naar Java en van daar zoo dikwerf heen en terug.

Het zijn aangename reizen geweest voor de duiten, maar dure reizen voor de Nederl. schatkist. Moeten er nu niet hoogst gewigtige redenen bestaan, om nu weder voor te stellen de aanmunting *hier* te doen plaats hebben? Voorzeker ja, meent Spr., maar die redenen zijn in de stukken niet opgegeven. Spr. maakt al dadelijk onderscheid tusschen de twee periodes der bewerking: *a.* het versmelten en pletten van het koper tot plaatjes, en *b.* den muntslag zelf. Wat het *eerste* punt aangaat, ontbreekt er alle toelichting, waarom dit niet op Java geschieden kan. Om nu te zeggen: op Java is dit duurder dan hier, dan moet men ten minste weten, hoeveel dit op Java en hoeveel het hier zal kosten. In de stukken vindt men niets dan de erkentenis, dat de berekeningen te veel uiteenloopen, om tot vergelijkingen te komen. Maar de Regering laat er op volgen, dat de berekeningen van het tegendeel op dwaling berusten.

Het wordt ook niet gestaafd, dat het hier goedkooper is dan op Java. Alle elementen van beoordeeling ontbreken dus. Maar Spr. vraagt bovendien, of al de bezwaren, die zich nu voordoen, niet reeds voor 8 maanden evenzeer bestonden? Hij vindt in de Mem. v. Toel. geene bijzondere reden opgegeven, waarom die plotselinge verandering heeft plaats gehad, en zonder dat er iets is voorgevallen, dat die veranderingen zou wettigen. Wat de tweede periode der operatie, namelijk het munten aangaat, vraagt Spr., waarom dit ten minste niet in Indie is ten uitvoer gebragt.

Maar gesteld, dat het beter ware dit ook hier te lande te doen, waarom dat dan niet (even als het smelten) aan de openbare mededinging overgelaten? De Regering zegt dat zij dit niet gedaan heeft overeenkomstig het gevoelen van deskundigen. Dat gevoelen zal wel zijn dat van de heeren, die aan 'sRijks munt verbonden zijn; maar waarom heeft men, over de vraag nopens de concurrentie, ook niet andere deskundigen gehoord. Spr. eindigt met eene vraag aan den Minister, namelijk of zich niet reeds een of meer particulieren aangemeld hebben om mede te concurreren, en of hij zou mogen weten op welke voorwaarden die particulieren dit hebben aangeboden.

De MIN. VAN KOLONIEN beantwoordt de voorgaande Sprekers. Even als ten vorigen jare bij de voorstelling der muntwet zelve is gebleken, blijkt ook nu, volgens den Min., het verschil van opinie, dat omtrent het onderwerp van het muntwezen bestaat. De Min. zal niet antwoorden op 't geen betrekkelijk de Muntwet zelve is aangemerkt; die wet *is* er en behoeft dus geene verdediging meer; overigens dankt de Min. den heer Rochussen, die door zijne rede de taak des Min. oneindig gemakkelijker had gemaakt; want die Spr. had, naar 't oordeel des Min., aangetoond het ware standpunt, waarop de Min. zich bij 't voordragen van de tegenwoordige wet had geplaatst. De heer van Goltstein had het plan der Regering niet zeer juist opgevat, en de Min. ontwikkelt dit plan op nieuw, waaruit o. a. blijkt, dat nu slechts gewaagd wordt van een minimum van 6 millioen kopergeld en in 1854 van een maximum van 10 millioen, en dat zoodra naar Java zal zijn gezonden eene genoegzame hoeveelheid kopergeld, in de buitenbezittingen het nieuwe stelsel zal worden ingevoerd, en gelijktijdig een begin met de inwisseling der recepissen gemaakt worden.

De termijn van vijf jaren voor de inwisseling der duiten zal in geen geval worden overschreden; het geldt hier slechts een maximum van tijd; 500 millioen stukken te doen vervaardigen vorderde veel tijd en de Min. kan niet toegeven, dat men een korteren termijn stellen kon. — Het bezwaar des heeren Sloet tegen de invoering van groote koperen stukken, lost de Min. daardoor op, dat tot zoodanigen aanmaak besloten is, ter voldoening aan de behoefte en omdat een groot koperen stuk beter geschikt is om bewaard te worden door den Javaan dan een klein zilverstukje van vijf cents. — Wat betreft de bezwaren van den heer van Bosse merkt de Min. o. a. op, dat het bevel aan den *Gouv. Gen.* om het gezonden zilvergeld niet te gebruiken voor de inwisseling van de recepis gegeven is omdat men de zilvergulden niet wilde in circulatie brengen, voor dat ook de onderdeelen, de zilveren en koperen pasmunt, in omloop kon gebragt worden.

Belemmering in de zilver-circulatie had er nogtans niet plaats; want zilver werd er steeds heen gezonden. Rakende het bezwaar tegen de aanmunting hier te lande en niet in Indie, zegt de Minister, dat hij verleden jaar geoordeeld had zonder de zaak grondig te kennen en dat hij verleden jaar derhalve ten onregte het denkbeeld voorstond, om de aanmunting op Java te doen plaats hebben.

Geene inconsequentie, maar betere bekendheid met de locale omstandigheden, was dus de reden, waarom de Min. ten deze van stelsel was veranderd. De Min. gelooft overigens, dat aan de Reg. moet worden overgelaten waar en hoe de aanmunting moet plaats hebben, en dat de wetgevende magt niet kan vorderen staten van kosten als anderzins. Het verschil in berekening van de kosten van overvoer, tusschen den Min. en den heer v. Bosse, bestaat, volgens des Min. meening, daarin, dat de afgev. uit Rotterdam meent, dat de geheele kopermassa uit Java hierheen zou moeten worden overgevoerd, 't geen nogtans het geval niet was.

Vreemd achtte de Min. het voorts, dat de Hr. v. Bosse aan de concurrentie wenschte over te geven, het slaan van den stempel op de koperen plaatjes; de Min. meende dat een oud Min. van Finantien van 't gewigt der zaak te zeer overtuigd moest zijn, om zoo iets wenschelijk te achten. Hieraan hecht zich de vraag van den Hr. v. Hoëvell, of niet particulieren zich aangemeld hebben om te concurreren voor de munting? De Min. antwoordt daarop: *neen.*

Concurrentie was er niet; maar er waren wel aanvragen gedaan, om bij *preferentie* met het munten te worden belast. Onder welke voorwaarde? Zij waren deze: dat men 't munten voor *f* 9 wilde aannemen; maar daarentegen *f* 40 vorderde voor het smelten, pletten enz., welke werkzaamheden men daarmede volstrekt verbond; en nu gelooft de Min. de operatie voor veel minder dan *f* 49 te kunnen aanbesteden, zoodat hij zich derhalve niet geregtigd achtte, om het gedane aanbod op dien voet aan te nemen.

De MIN. V. FIN. maakt een compliment aan zijn ambtgenoot voor Koloniën over diens verdediging van 't ontwerp, zoodat hem zelven bijna niets ter beantwoording was overgebleven. Voornamelijk had hij het woord gevraagd, om, als voormalig Voorzitter van het Muntcollegie, de hooge stelling van dat collegie te handhaven tegen de bewering van den heer v. BOSSE, die het beschouwde als een ligchaam, dat aan de bevelen des Min. van Finantiën moet gehoorzamen.

De Minister betoogt, dat dit collegie een eigen grondwet (de wet van 1850) bezit en niet zoo ondergeschikt is aan den Min. van Finantiën als beweerd was. Volgens die wet, betoogt de Min., behoeft het collegie geen werkzaamheid te aanvaarden *buiten* de Munt; en daar niemand ontkennen zal, dat het toezigt van het Munt-collegie bij de stempeling noodig is, spreekt het van zelf, dat die stempeling aan de Munt te Utrecht zal moeten plaats hebben. Het stempelen was bovendien eene hoogst moeijelijke zaak, die eenvoudig *schijnt*, maar het *niet* is. Wanneer de stempeling zoo snel en zoo eenvoudig in hare werking ging, de Min. schrijft het — als bevoegd deskundige — toe *aan de goede werking der machines.* De Min. wijst er tevens op, dat het Munt-collegie geen cent *meer* verdient of er gemunt wordt of niet; dat het alleen, bij meerdere muntoperatien, meerdere werkzaamheden zal hebben te volbrengen.

De heer VAN GOLTSTEIN verklaart, door de reden der Ministers niet van zijne meening te zijn teruggekomen en adstrueert die thans op nieuw tegenover de onbestemde algemeenheden van den Minister van Koloniën. Spr. blijft bij zijn gevoelen, om tegen de beide wetsontwerpen zijne stem uit te brengen.

De heer VAN BOSSE beantwoordt kortelijk de beide Ministers. Den Min. van Finantiën antwoordt hij, ten aanzien van diens uitlegging der wet van 1850, o. a. dat de Min. de raden-generaal van de Munt langs de achterdeur weder schijnt te willen invoeren; overigens bewijst Spr. uit de toenmalige discussie, dat het Muntcollegie gehoorzaamheid aan den Min. van Finantiën schuldig is, ook dan, wanneer het collegie meenen zou dat de Minister tegen de wet handelde; voor de handeling blijft de Minister verantwoordelijk, het collegie moet gehoorzamen. Wat de moeijelijkheden betrof, die verbonden waren aan de stempeling, waarvan de Min. van Finantien gewaagde, Spr. kon die nog niet inzien; want zij waren niet opgesomd.

De rede van den Min. van Kolonien had Spr. overigens evenmin overtuigd of tot eene andere meening gebragt als den heer v. Goltstein, hetgeen Spr. door toetsing van het, door dien Min. aangevoerde aanwijst. Spr. eindigt met zijne bevreemding te kennen te geven, dat de Min. van Kolonien hier in deze Kamer durft verkondigen, dat al wat de *uitvoering* van de Indische muntwet betrof *de Kamer niets aanging*, dat dit later zou te pas komen bij de verantwoording. Hij wijst er op, indien dit stelsel opging, hoe gevaarlijk zoodanige loop van zaken zijn zou; want, indien nu eens over vier of vijf jaren bleek, dat alles verkeerd was behandeld, dat men goedkooper had kunnen te regt komen, wat zal dan de verantwoording beteekenen?

De Kamer heeft het regt te weten, *waartoe aangevraagde gelden strekken*, en nooit had hij als Minister zich op die wijze van justificatie, inlichting of verantwoording trachten te ontslaan. Spr. verlangt *cijfers*; hij drong er nog op aan en kan 't argument *»het gaat u niet aan«*, niet anders dan van de hand wijzen. De Staten-Generaal moeten weten *wat* en *hoe* er zal worden uitgegeven, alvorens te beschikken over gelden van de schatkist.

De MIN. VAN KOLONIEN verklaart, zich niet te onttrekken aan het geven van cijfers of van inlichtingen; en alsnog wil hij die geven, *tenzij hij die geven kan.* De Min. meent overigens, dat hij reeds overvloedig de redenen had opgegeven, die geleid hadden tot de wijze van uitvoering, thans door de Regering aangenomen; en wat de cijfers betreft de Min. blijft beweren, dat de operatie hier te lande minder zal kosten dan op Java; maar *cijfers* geven, dat kan de Min. niet; want hij weet ze zelf niet.

De algemeene discussien over het wetsontwerp A worden alsnu gesloten.

Bij art. 1 acht de heer ROCHUSSEN het nuttig de Regering in bedenking te geven, om niet, zooals hare bedoeling is, voor 3 millioen $2\frac{1}{2}$ cents stukken te doen slaan, maar hoogstens voor $1\frac{1}{2}$ millioen. — De heer DIRKS drukt er op, dat op de koperen munt de waarde worde gezet in het maleisch en Javaansch. — De MIN. V. KOL. geeft gaarne de verzekering, dat de opmerking van den heer Rochussen zal behartigd worden; ook de wenschen van den heer Dirks zullen worden vervuld. Daarna wordt art. 1 aangenomen.

Art. 2 wordt mede, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen; zoo mede artt. 3, 4 en de beweegredenen.

Het wetsontwerp A wordt met 30 tegen 25 stemmen *aangenomen.*

TEGEN de heeren: Reinders, v. Eck, Strens, de Poorter, de Lom, v. Hoëvell, Hoijnck, Jespers, Dullert, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, Storm, Thorbecke, Mackaij, Bots, Sloet, Meeussen, Dommer, v. d. Linden, Heemskerk, Slicher, v. Goltstein, Ten Cate, Huguenin en van Bosse.

De discussien over wetsontwerp B worden geopend.

De heer v. HOËVELL geeft als eene der redenen op, waarom hij ook tegen *dit* wetsvoorstel zal stemmen, dat de regering de kosten niet zoo min mogelijk heeft berekend; want dat hij nog volstrekt niet overtuigd was geworden, waarom ook niet ten aanzien van de stempeling was gevolgd den weg der concurrentie?

De MIN. V. KOLON. beantwoordt den vorigen spreker, die op nieuw in eene wisseling van gedachten met den Min. treedt over de wenschelijkheid, om ook den muntslag aan de concurrentie over te geven, waarna de heer van Bosse tot den Min. de vraag rigt, *waartoe deze wet eigenlijk noodig is,* omdat zij is eene aanvraag om te doen eene uitgave, die volgens den Minister van Kolonien, eerst in 1857 zal kunnen gedaan worden? De *Minister van Kolonien* meent, dat de vorige Spr. in dwaling verkeert; want dat de Regering wel degelijk thans de magtiging behoeft om de kosten voor de hermunting uit te betalen. Overigens wil de Regering met de operatie niet wachten tot 1857; zoodra $2\frac{1}{2}$ millioen beschikbaar zullen zijn, zal reeds op de buitenbezittingen worden overgegaan tot intrekking van den recipis.

De algemeene discussien worden daarna gesloten.

De artt. 1, 2, 3 en de beweegredenen worden, zonder discussie, aangenomen en het ontwerp zelf met 31 tegen 24 stemmen AANGENOMEN.

TEGEN de heeren: van Eck, Strens, de Poorter, de Lom, van Hoëvell, Hoijnck, Jespers, Dullert, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, Storm, Thorbecke, Bots, Sloet, Meeussen, Dommer, van der Linden, Heemskerk, Slicher, van Goltstein, Ten Cate, Hugenin, van Bosse en Reinders.

Aan de orde is thans de conclusie over het rapport der Commissie betrekkelijk de inlichtingen door den Min. van Kolonien gegeven op de gevraagde inlichtingen over het Verslag van den Staat der W. I. Kolonien in 1851. Deze conclusie strekt, om op nieuw inlichtingen over die inlichtingen aan den Minister van Kolonien te vragen. [Zie *de Grondwet* van heden, *het hoofdartikel.*]

Op voorstel van den heer THORBECKE wordt de discussie over deze conclusie uitgesteld tot morgen ochtend ten 11 ure, waarna de Vergadering uiteengaat.

's Gravenhage, 13 Maart.

Z. M. heeft den heer D. Bakker, secretaris der commissie van administratie over de gevangenissen te Hoorn, als zoodanig eervol ontslag verleend, behoudens aanspraak op pensioen, en in diens plaats den heer J. A. de Vlok benoemd.

Z. M. heeft benoemd bij het 1ste regement vesting-artilerie tot 1sten luitenant den 2den luitt. A. F. J. A. baron van der Duijn van Maasdam, van het regement veld-artillerie.

* H. M. de Koningin-moeder heeft aan de dames-vereeniging der moederlijke weldadigheid te Velp de jaarlijksche gift doen toekomen.

* De Minister van Binnenlandsche Zaken, zal spoedig weder deze residentie verlaten, en zich naar de provincie Noordbrabant begeven. Zoo men verneemt moet de toestand van 's Hertogenbosch en omstreken allertreurigst zijn.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel de l'Europe afgestapt de ridder de Kenauten, attaché in Belgie.

Het *Staatsblad* n°. 6 bevat een besluit van 21 Febr., nopens de vergunningen voor het gebruik van stoomwerktuigen voor 's Rijks dienst, in verband met het besluit van 26 Sept. 1833 (*Staatsblad* n°. 58).

De Britsche regering heeft, onder dagteekening van den 9den dezer, ter kennisse van Zr. Ms. gezant te Londen gebragt, dat de blokkade van den Donau den 18den Febr. jl. is opgeheven, doch dat Engelsche en Fransche oorlogsvaartuigen voor de mondingen dier rivier zullen blijven kruisen en zich meester maken van de schepen, die met oorlogscontrabande bevracht zijn.

Volgens berigt, uit Konstantinopel ontvangen, is te dier zake door de opperbevelhebbers der verbondene zeemagt in de Zwarte zee afgekondigd de navolgende verklaring:

„In naam der regeringen van Frankrijk en Groot-Brittannie.

„Wij ondergeteekenden, bevelhebbers der verbondene zeemagt in de Zwarte zee, ingevolge de voorschriften, welke wij van onze respective regeringen hebben ontvangen, geven bij deze kennis:

„Dat de blokkade van den Donau, daaronder begrepen die van alle de mondingen dier rivier in de Zwarte zee, welke in werking was sedert den 1sten Junij 1854, en door eene voldoende magt, behoorende tot de verbondene vloten van Frankrijk en Engeland, werd gehandhaafd, te rekenen met den dag van heden is opgeheven.

„Tevens wordt hierbij kennis gegeven:

„Dat de kruisers, die voor de mondingen van den Donau gestationeerd zijn, de schepen zullen nemen, die met oorlogscontrabande bevracht mogten zijn.

In den Franschen *Moniteur* van den 6den dezer (niet officieel gedeelte) komt de volgende waarschuwing voor:

„Het officieel gedeelte van ons nommer van heden bevat de kennisgeving van de blokkade der Russische havens aan de Zwarte zee en aan die van Azow. Men zal opmerken dat de havens van Eupatoria, Balaclava, Kamiesch en andere, welke door de geallieerde legers in de Krim bezet zijn, niet in die blokkade zijn begrepen; maar het handelsverkeer met die havens blijft natuurlijk aan al de voorwaarden en beperkingen onderworpen, welke door de militaire bevelhebbers zijn of mogten worden voorgeschreven.”

Gister zijn van regeringwege: ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden, opgaven: 1o. van den invoer, voor verbruik in Groot-Brittanie, van talk, hennep, lijnzaad, vlas, teer en deelen, in elk halfjaar van 1852, 1853 en 1854; 2o. wegens den handel en de scheepvaart van hetzelfde Rijk, over de maand, eindigende den 5den Februarij 1855, vergeleken met de opgaven der overeenstemmende maand van de jaren 1853 en 1854.

Ten opzigte van de miliciens en plaatsvervangers der ligting van 1853, die zich thans onder de wapenen bevinden, is door den Minister van Oorlog bepaald, dat deze *niet* met verlof zullen worden gezonden, op het tijdstip der opkomst van die der ligting van 1854, maar successievelijk naar gelang de plaatsvervangers van dit jaar, en dat de intusschen aan te nemen vrijwilligers, hunne dienst zullen kunnen waarnemen; dat evenwel alle miliciens en plaatsvervangers der ligting 1853, voor of uiterlijk op den 5de Julij e. k. in het genot van groot verlof moeten gesteld worden.

In den *Précurseur* van 10 dezer vinden wij het volgende berigt aan dat blad door een zijner Parijsche correspondenten gezonden; „Gisteren, aldus luidt de tijding, zou men aan het hof der Tuilerien depêches uit Turijn hebben ontvangen, welke melden dat Z. M. Emmanuel, Koning van Piemont gevaarlijk ziek ligt en men voor zijn leven vreest. Wij durven hopen dat de eerste tijdingen overdreven en de latere berigten van meer geruststellenden aard zullen zijn.” *(de Tijd.)*

Te Groningen overleed den 10 dezer de heer J. J. C. Mascheck, kolonel en milicie commissaris in deze provincie.

Leijden, 12 Maart. Heden is alhier tot doctor in de geneeskunde gepromoveerd, de heer J. H. C. Basting, van Enkhuizen, na verdediging van eene Diss. Med. Inaug. *Continens morborum in Nosocomio Lugduni Batav. Militari anno 1854 curatorum historiam generalem.*

Arnhem, 12 Maart. Z. M. de Koning heeft zich heden morgen met den Commissaris des Konings in dit gewest naar de overstroomde landstreek van Veenendaal begeven. Z. M. wordt heden namiddag alhier terug verwacht en is, naar wij vernemen, voornemens nog eenige dagen hier te blijven om daarna de provincie Noord-Brabant te bezoeken.

Heden morgen is deze stad voorbij gevaren eene stoomboot van de Nederlandsche maatschappij, komende van Keulen en gaande naar Rotterdam. Gisteren avond is eene stoomboot der Dusseldorfsche maatschappij van boven alhier aangekomen. *(Arn. Ct.)*

Zwolle, 12 Maart. Het langs den IJssel gelegen gedeelte van Overijssel, en deze stad zijn in het laatst der vorige week bezocht door de heeren van Tuijll van Serooskerken en Taets van Amerongen, beide ordonnans-officieren van Z. M. met bijzonderen last van den Koning om de gevolgen van den hoogen waterstand en van de ijsopruiming hier op de plaats na te gaan en aan Z. M. van hunne bevinding verslag te doen.

Bij het lot, dat onze naburen heeft getroffen, mogen wij er ons in verheugen, dat aan 's Konings belangstelling de meest bevredigende berigten uit dit gewest kunnen worden medegedeeld.

De aanstaande biddag voor het gewas moge vooral ook een dankdag zijn voor den gelukkigen afloop van deze gevaarvolle dagen. *(P. O. en Z. Ct.)*

's Bosch, 12 Maart. Het grootste gedeelte onzer stad is thans van het water bevrijd; vele kelders staan natuurlijk nog vol water, even als eenige zeer laag gelegen straatjes. Wat de omstreken aangaat: de communicatie met Utrecht over den grooten rijksweg is nog gestremd, en dit gemis wordt te meer gevoeld, naardien het schijnt dat de dienst der stoombooten niet zal hervat worden, alvorens zij goedschiks tot Rotterdam kunnen komen; een togtje naar Gorinchem zou veel bijdragen, om de correspondentie met Holland te bevorderen.

De correspondentie over den Vughtschen steenweg is hersteld door eene noodbrug, welke reeds ll. Vrijdag ten 11 ure over de door den vloed geslagen doorbraak gelegd was.

Wij hebben reeds vroeger gesproken over het gevaar, waarin het gehucht Deuteren (gemeente Cromvoirt) verkeerde. Het aankomend ijs heeft aldaar wel eenige schaden aangebragt, voornamelijk bij de kinderen van van den Heuvel, bij welke vele boomen zijn weggerukt, en de schuur met de zich daarin bevindende landbouwers-gereedschappen zwaar beschadigd zijn geworden en gedeeltelijk verloren zijn gegaan; terwijl de bewoners zelve in groot gevaar hebben verkeerd en in hun heil moesten zoeken in eene schuit, waarin zij, in het donkere van den nacht en in koude en wind met het grootse levensgevaar bedreigd werden aangezien zij door het ijs belet werden weg te varen en niemand in staat was hun hulp aan te brengen. Ook het huis van den heer Lion is onbewoonbaar geworden.

De tijding van de komst van Z. M. den Koning heeft zich tot op dit oogenblik niet verwezenlijkt; het schijnt evenwel dat het bezoek van Z. M. aan deze stad nog niet opgegeven is.

Gisteren ochtend zijn de ingezetenen met hun vee die uit Orthen en Gerwen naar deze stad gevlugt waren, om aan de dreigende vernieling te ontkomen, naar hunne haardsteden per stoomboot terug gevoerd. Met genoegen vermelden wij, dat de directie der stoombootmaatschappij dien overtogt zonder kosten voor de belanghebbenden heeft bewerkstelligd.

De tijdingen, welke ons uit Lith en de omstreken geworden zijn allerbedroevendst. Hartverscheurend is het verhaal van de ramp, welke den schipper Roelof Nintels heeft getroffen, die zijne vrouw, zijne drie kinderen en zijne moeder onder zijne oogen heeft zien omkomen, terwijl hij zelf zijne redding op eenen boom moest zoeken. Ook de vrouw van Frans van der Heijde, schippersgast, en de vrouw van Gijp van Os, arbeider, zijn aldaar omgekomen.

Uit eene particuliere correspondentie, ons medegedeeld, blijkt dat aldaar 36 huizen totaal vernield zijn en dat dit getal tot in de 40 zal toenemen. Uit diezelfde correspondentie blijkt, dat te Dreumel 6 menschen zijn omgekomen en 24 huizen vernield; en te Maasbommen 8 huizen zijn weggespoeld. Te Oss heeft het water gestaan tot aan het huis van den tolgaarder. *(N. N. B.)*

Ingezonden Stukken.

Amsterdam = Nijmegen.

Dikwijls ziet men dat eene provinciale stad het voorbeeld van de hoofdstad des Rijks volgt, maar weinig of niet heeft het omgekeerde plaats. De impulsie komt van hooger, dit is de algemeene regel, maar er bestaat geen regel zonder exceptie.

De *Nederlander* heeft den inhoud van een adres, door eenige kiesbevoegden te Amsterdam aan Z. M. verzonden, kenbaar gemaakt, waarbij wordt verzocht eene wetsvoordragt aan de Staten-Generaal aan te bieden, opdat voortaan niet de aanslag, maar de betaling van de aangeslagen belasting kiesbevoegdheid geve.

Soortgelijk adres is reeds vroeger van hier uitgegaan, waarvan de aanhef in gelijken zin vervat was als van het Amsterdamsche, de betrekking tusschen hier en Amsterdam moet bijgevolg zeer naauw zijn. Wat de *strekking* van het van hier verzonden adres aangaat, dit is niet twijfelachtig; want *hij*, die zich in de dubbele Kamer tegen de vrijgevige Grondwet verzet had, bevond zich aan het hoofd, en sleepte, door vleijerij, anderen mede. Deze laatste zagen niet in, dat men hun, en in het finantiële en in het politieke tot vóór 1848 wenschte terug te voeren, waardoor het mogelijk werd in troebel water te visschen, en eene familie-regering meer en meer uit te breiden.

Wat de *gronden*, in het adres van Amsterdam voorkomende, betreft, deze zijn nog onverantwoordelijker; want wanneer men Nijmegen eene blaam van oneerlijkheid en bedrog werpt, dan dient ook de oorsprong bekend te zijn. De reactionnairen, en zij alléén, hebben het voorbeeld van oneerlijkheid en bedrog gegeven; door hun getal, niet bestand zich te kunnen verheffen, moesten zij wel dit middel bij de hand nemen; eenmaal triumferende, door de zwakheid hunner tegenpartij versterkt en door de laagheid van anderen geholpen, konden zij gerust eene poging doen om hunne eigene daden te brandmerken, alleen met het doel om daardoor den schepter in handen te houden en hunne familiën op alle mogelijke wijze te bevoordeelen, ten kosten van den niets kwaads vermoedenden kiesbevoegde. Overigens zijn de gronden in de *Grondwet* n°. 555 te goed wederlegd, dan dat wij hierbij nog iets te voegen zouden hebben.

Wanneer wij aan het hoofd dezes Amsterdam gelijk Nijmegen gesteld hebben, kunnen wij echter de verzekering geven dat meer dan ½ gedeelte der inwoners van laatstgenoemde niet de politiek van eerstgenoemde plaats toegedaan zijn.

Nijmegen, 9 Maart 1855.

Per Telegraaf.

Parijs, 13 Maart. De *Moniteur* behelst heden de afkondiging van het militair verdrag, dat tusschen Frankrijk en Engeland met Sardinie gesloten werd.

Madrid, 12 Maart. Het meergemelde plan des Ministers van Finantien, om de stukken van de nieuw te sluiten leening van 500 millioen realen niet te deponeren bij de bank van San Fernando, maar ze in handen te stellen van de kapitalisten, met wie die leening zal worden gesloten, zal hoogst waarschijnlijk door de Cortes worden goedgekeurd. Men ziet alsnu het spoedig sluiten der leening te gemoet.

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 13 Maart 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$101\frac{1}{8}$
Dito Certificat. .	3	$78\frac{5}{16}$	Dito 1828/1829	5	$100\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$
Dito Dito . .	4	$90\frac{15}{16}$	Cert. 1831/1833	5	88
O. I. Leening. .	4	$90\frac{1}{2}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$89\frac{5}{8}$	Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* .	5	$74\frac{3}{4}$
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito 1854 . . .	5	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$49\frac{1}{2}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	$59\frac{1}{4}$
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën . . .	4	
Nieuwe	1	$18\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. .	3	$36\frac{3}{4}$			
D° Binnenl. $\frac{5}{m}$.	3	$31\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{3}{4}$. ($\frac{13}{16}$	Metalliek . . .	5	$62\frac{13}{16}$ $\frac{15}{16}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$74\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$
Portugal.			Dito Nation. .	5	$65\frac{7}{8}$ 66 $\frac{1}{8}$
Londen nieuwe.	3	$38\frac{1}{4}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{16}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{16}$

Philad., Bank-act. $31\frac{3}{16}$, $\frac{15}{16}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{3}{4}$, $\frac{15}{16}$; dito Onb. $19\frac{3}{4}$, $\frac{15}{16}$.

Met uitzondering van Holl. fondsen was de markt met veel affaire in Oostenrijksche en Spaansche fondsen willig gestemd.

FRANKFORT, Maandag 12 Maart. Metal. 5 pct. $64\frac{1}{4}$; Spanje 1 pct. $18\frac{1}{4}$; dito binn. 3 pct. $31\frac{1}{8}$; Wissel op Londen $117\frac{3}{8}$; dito Ween. $93\frac{3}{8}$; dito Parijs $94\frac{1}{8}$.

LONDEN, Maandag 12 Maart. Consols op t. $92\frac{7}{8}$, 93, $92\frac{3}{4}$; N. Mexic. 3 pct. $20\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje 1 pct. $18\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $18\frac{1}{8}$; dito 3 pct. buit. $36\frac{1}{2}$; dito Certific. $4\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito Pass. $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $89\frac{1}{2}$, 89; dito 5 pct. 98; Holl. 4 pct. $94\frac{1}{2}$; Turksche leening $79\frac{1}{2}$.

PARIJS, Maandag 12 Maart. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 94.25; dito 3 pct. 69.45; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $18\frac{1}{8}$.

WEENEN, Maandag 12 Maart. N. Metall. $82\frac{7}{8}$; N. Lee. 106; Nat. Leen. $85\frac{7}{8}$; Bankactien 1010; Lombarden 100; Zilver $27\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs 14.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.